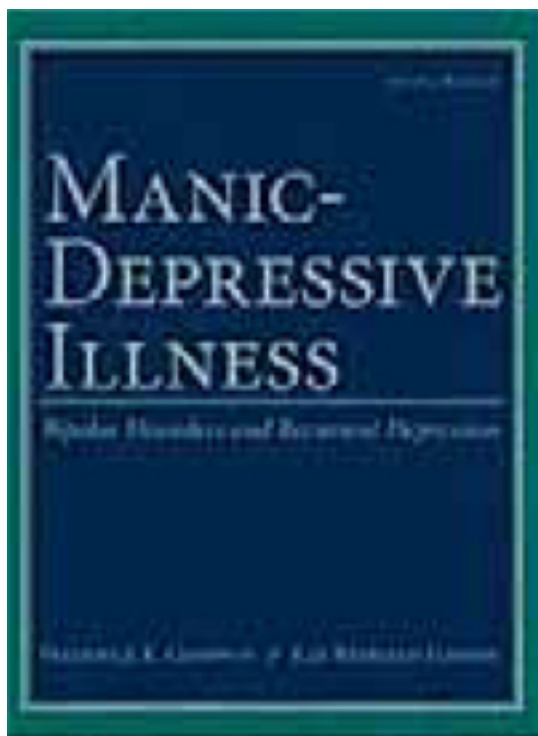

Uten sidestykke

Dag Vegard Skjelstad
Klinikk for psykisk helse og rus, Vestre Viken
dag.skjelstad@vestreviken.no

Frederick K. Goodwin & Kay Redfield Jamison | **Manic-depressive illness Bipolar disorders and recurrent depression (second edition)** Oxford University Press, 2007 | 1288 sider

Goodwin og Jamison har nå utgitt andre utgave av det som regnes for bibelen om manisk-depressiv lidelse. Den første kom i 1990. Forfatterne har beholdt tittelen manisk-depressiv lidelse, et begrep som etter førsteutgaven ble erstattet av bipolar lidelse i de rådende diagnosesystemene DSM-IV og ICD-10. Grunnen for å beholde tittelen er ikke stilistisk, men faglig. Dagens DSM nosologi opererer med en bipolar-unipolar distinksjon hvor depresjon uten tidligere forekomst av (hypo-) mani diagnostiseres som unipolar depresjon. Forfatterne er kritiske til et slikt skarpt skille mellom bipolar lidelse og unipolar depresjon. Det argumenteres for at endogene tilbakevendende depresjoner, og andre tilbakevendende affektive lidelser, bør høre hjemme under paraplybegrepet manisk-depressiv lidelse. For å betone dette sentrale poenget sterkere enn i første utgave, har andreutgaven fått en undertittel. Det gjøres samtidig klart at denne boken ikke omhandler andre former for unipolar depresjon enn de tilbakevendende. Forfatternes gruppering er i tråd med Emil Kreapelins sentrale innsikt fra begynnelsen av 1900-tallet om at alle tilbakevendende affektive lidelser hører hjemme under den manisk-depressive rubrikken. Forfatternes organiserende og inkluderende prinsipp er således sykklisitet, eller gjentakelse, snarere enn polaritet.

Forfatterne utfyller hverandre med ulik spisskompetanse. Goodwin er psykiater med stor innsikt i farmakologi og biologi, mens Jamison er psykolog med inngående forståelse av kliniske og psykologiske aspekter ved lidelsen. I tillegg har de i arbeidet med denne utgaven knyttet til seg 15

kapasiteter innen fagfeltet hvis bidrag har vært avgjørende for realiseringen av boken. Revisjonen har tatt fem år.

Jamison er kjent for en videre leserkrets gjennom flere lettere tilgjengelige bøker om affektive lidelser. Hun fikk stor oppmerksomhet for boken «Mitt urolige sinn». Den ble utgitt i 1995 og oversatt til norsk året etter. Her forteller hun modig sin egen historie om et liv med bipolar lidelse (type I). Hun beskriver vanvittige manier og psykososer, dype depresjoner og suicidalitet, og sin langvarige private krig mot medisinerer. Senere har hun uttrykt at medisinerne reddet livet hennes, og blitt en varm talskvinne for medisinerer ved manisk-depressiv lidelse.

Boken er inndelt i fem deler som dekker kliniske beskrivelser og diagnose; kliniske studier; psykologiske studier; patofysiologi; og behandling. I bokens 25 kapitler finner man bl.a. oppdatert kunnskap om konseptualisering av lidelsen som en spektrumlidelse, sykdomsforløp, epidemiologi, lidelsen hos barn og unge, komorbiditet, nevropsykologi, personlighet, genetikk, nevrobiologi, og medikamentelle og psykologiske behandlingsformer. Det er egen referanseliste for hvert kapittel. Referanselisten alene utgjør ca. 250 sider.

Dette er en monumental bok, et leksikon om manisk-depressiv lidelse som er uten sidestykke i faglitteraturen. Man kan ikke annet enn la seg imponere over det enorme arbeidet som må ligge bak denne boken, og det helhetlige resultatet som foreligger. Det er intet mindre enn en bragd å klare å innhente og organisere et så overveldende forskningsmateriale om forskjellige aspekter ved manisk-depressiv lidelse. Samtidig er den skrevet på en helhetlig og oversiktlig måte, med gode synteser og grundige diskusjoner av foreliggende forskningsresultater. På grunn av bokens store omfang er det svært få som vil lese den fra perm til perm. Boken fungerer imidlertid ypperlig som et encyclopedia om manisk-depressiv lidelse, og bør finnes i enhver klinikers nærhet.